

5° zondag door het jaar A
5 februari 2023
M. Assumpta

Eerste lezing (Jes. 58, 7-10)

Uit de Profeet Jesaja

Wat zou volgens jullie echt vasten zijn?

Is dat niet je brood delen met wie honger heeft;

of onderdak bieden aan armen zonder huis;

of kleren geven aan wie er geen heeft;

kortom: zorg dragen voor je medemensen?

Als jullie zo doen zal de zon in jullie gemeenschap weer doorbreken,

zal jullie pijn voorbij zijn,

voor alles zullen jullie gerechtigheid uitstralen,

en de heerlijkheid van de Heer zal de sluitsteen zijn.

Als jullie dan tot de Heer zullen roepen, zal hij jullie antwoorden.

Hij zal zeggen: 'hier ben ik.'

Inderdaad, als jullie stoppen met mensen te onderdrukken,

naar niemand nog bedreigende vingers uitsteken

en geen valse aanklachten indienen;

maar zorgen dat wie honger hebben, eten krijgen,

dan zullen jullie niet meer in het donker leven, maar in het licht,

niet meer in de nacht maar in klaarlichte dag.

Tweede lezing (1 Kor. 2, 1-5)

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Zusters en broeders,

Toen ik jullie over de genade van God kwam spreken,

heb ik dat niet gedaan met gloedvolle toespraken,

ook niet met geleerde uiteenzettingen.

Ik had mij immers voorgenomen jullie alleen te vertellen over iemand

die de schande van het kruis heeft ondergaan, Jezus Christus.

Het is zijn begeesterende kracht die jullie heeft overtuigd,

geen geleerde woorden.

Laat ook jullie geloof dan steunen

niet op menselijke geleerdheid,

maar op de kracht van Gods Geest in elk van jullie.

Evangelie (Mt., 5, 13-16)

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

Daar op de berg zei Jezus tot zijn leerlingen:

Zorg dat jullie zijn als het zout voor de wereld.

Want als er geen zout meer zou zijn,

dat zijn kracht heeft behouden,

waarmee moet dan nog gezouten worden?

Krachteloos zout dient alleen om weggegooid te worden,

en door de mensen vertrappeld te worden.

Zorg ook dat jullie worden als het licht van de wereld,

als een stad die boven op een berg ligt,
en waar je niet naast kunt kijken.
Als je een olielamp aansteekt,
verberg je die toch ook niet onder een korenmaat.
Je zet die toch op de kandelaar,
om licht te geven aan al wie in je huis is.
Laat op dezelfde manier jullie licht schijnen voor de mensen.
Laat hun de goede dingen zien die jullie doen.
Dan zullen ze jullie hemelse Vader ervoor prijzen."

Homilie

Z en B,

Ik hoorde eens aan kinderen een verhaal vertellen over zout in een zoutvaatje.
Ze zaten daar met veel zoutkorreltjes samen, heel veilig en gezellig.
En ze zegden: 'we zouden moeten uitkijken voor een grotere pot, dan zijn we met meer, en dan wordt het nog gezelliger.'
Maar enkele zoutkorreltjes waren niet akkoord: 'wij stappen eruit,' zegden ze 'wij gaan de soep in.'
'Zou je dat wel doen?' zegden de anderen in koor 'dan zullen jullie in die soep verdwijnen, en gaan jullie niet meer bestaan.'
'Misschien wel,' antwoordden die zoutkorreltjes 'maar dan zullen wij tenminste iets betekend hebben, dan zullen wij voor de mensen de soep lekkerder gemaakt hebben.'

Die zoutkorrels hadden het begrepen, zout betekent niets als het in het zoutvat blijft, pas als het smaak geeft aan het eten heeft het betekenis.

Zo ook met het licht van een lamp.

Als je op een podium staat met spots op je gericht, dan zie je niets, het is helemaal donker om je heen.

Maar wil je met anderen in contact komen, en iets voor ze betekenen, dan moet je het licht niet op jezelf richten, maar op de anderen.

Het zout en het licht, dat zijn de twee beelden, die Jezus aan zijn leerlingen meegeeft, onmiddellijk na hen op de berg de acht zaligheden te hebben verkondigd, de kern, de grondwet van zijn boodschap.

We hebben die vorige week beluisterd: gelukkig die arm van geest zijn, gelukkig die vredelievend zijn, gelukkig die barmhartig zijn...

Maar onmiddellijk voegt hij er een waarschuwing aan toe – en dat is wat we vandaag gehoord hebben - : 'Het is niet voldoende dat jullie dat mooi vinden. Als jullie daar niet naar leven, heeft niemand er iets aan.'

Je moet zout zijn voor anderen, je moet licht geven aan anderen.

Ja, als we alleen maar spreken over arm van geest zijn, maar ondertussen onze wetten stellen;

als we spreken over vrede, maar ondertussen niets doen om conflicten te doen ophouden;
als we spreken over barmhartigheid, maar ondertussen streng zijn voor mensen, die niet de normale wegen volgen
dan hebben wij Jezus niet begrepen.

34 jaar geleden, in 1989, heeft een zekere Jacques Gaillot een boekje geschreven onder de titel 'Als de kerk niet dient, dient ze tot niets'.
Hij was bisschop van Evreux in Normandië.

Maar hij sloot zich niet op in binnenkerkelijke discours, of theologische discussies.
Hij stond open voor de mensen, en volgde van dichtbij de actualiteit.
Hij wilde in de maatschappij van toen zout en licht zijn, en zijn stem laten horen, wanneer hij vond dat de kerk niet aan de zijlijn mocht blijven staan.
Zo moest hij ooit voor de rechter komen omdat hij zijn steun had betuigd aan een jonge gewetensbezwaarde.
Zo stapte hij mee in de betogingen tegen de Franse kernproeven.
Zo schreef hij een boek tegen de Golfoorlog.
Zo hekelde hij de Franse regering voor haar houding tegenover vluchtelingen en asielzoekers.
Zo had hij een ontmoeting met Yasser Arafat om zijn steun te betuigen voor de Palestijnse zaak.
Zo gaf hij een interview aan een homotijdschrift.

Hij deed dat alles niet om te provoceren, maar omdat hij er ten diepste van overtuigd was dat de kerk niet trouw kon zijn aan Jezus' boodschap, als zij voor al deze maatschappelijke problemen de ogen sloot, en zich veilig in haar eigen cenakel terugtrok.

Maar in die jaren werd hij niet begrepen door het Vaticaan. Men vond er dat een bisschop zich niet met politiek mocht inlaten.
In januari 1995 werd hij naar Rome geroepen en kreeg er te horen dat hij niet langer bisschop van Evreux kon blijven.
Hij onderging het lot van de profeten uit het oude testament, die ook vervolgd werden omdat ze het opnamen voor armen en rechtelozen.
Jacques Gaillot heeft dan zijn bisschoppelijk paleis geruild voor een kraakpand in Parijs tussen families zonder papieren. Hij werd bisschop van de armen.

Het moet voor hem als muziek in de oren hebben geklonken als bijna twintig jaar later een nieuwe paus gekozen werd, die een heel andere taal sprak, die het ook opnam voor de armen, die er niet voor terugschrok om politieke uitspraken te doen, wanneer het recht en de veiligheid van machteloze mensen in het gedrang kwamen.

Verleden week is Paus Franciskus op reis geweest naar Congo en naar Zuid Soedan. Zoals overal waar hij al naartoe is geweest heeft het ook daar onomwonden opgenomen voor de slachtoffers van oorlog, geweld en uitbuiting, en hij heeft niet nagelaten met de vinger te wijzen naar de verantwoordelijken.

Het is de droom van Paus Franciskus dat heel onze kerkgemeenschap en al wie zich christen noemt, zijn voorbeeld zouden volgen.

Daarom heeft hij een wereldwijd proces van bezinning op gang gebracht, het synodaal proces. Bedoeling is dat in alle bisdommen, en alle continenten stappen gezet worden naar een vernieuwde en authentieke geloofsbeleving.
Vandaag wordt in dat proces een belangrijke nieuwe stap gezet. De bevragingen in de bisdommen zijn verleden jaar gebeurd. De resultaten werden in een synthesedocument geordend. Dat document wordt nu in elk continent afzonderlijk besproken en aangevuld, omdat er in elk van de continenten andere accenten worden gelegd, en er geen inzichten mogen verloren gaan.
Dit continentaal overleg begint vandaag en duurt tot zondag. Voor Europa komt men samen in Praag.
Daarna zal het algemeen werkdocument voor de bisschoppensynode worden opgemaakt dat in twee beurten – in oktober 2023 en oktober 2024 – moet leiden tot belangrijke beslissingen inzake vernieuwing van onze Kerk.

Laat ons hopen en bidden dat dit proces de kerk ertoe mag aanzetten om meer zout voor de wereld te zijn, en licht voor de mensen.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.